

Migranș

www.milvus.ro

Tîrgu-Mureș

Volumul X, nr. 3-4 • septembrie - decembrie 2008

Prundăraș de munte (*Charadrius morinellus*) • Foto: Lucian Părvulescu

Mai avem prundărași de munte!?

Prundărașul de munte (*Charadrius morinellus*) este o specie caracteristică tundrei eurasiatice, iernând mai ales în nordul Africii și nordul Peninsulei Arabe. Insular și sporadic cuibărește... ■ pag. 2

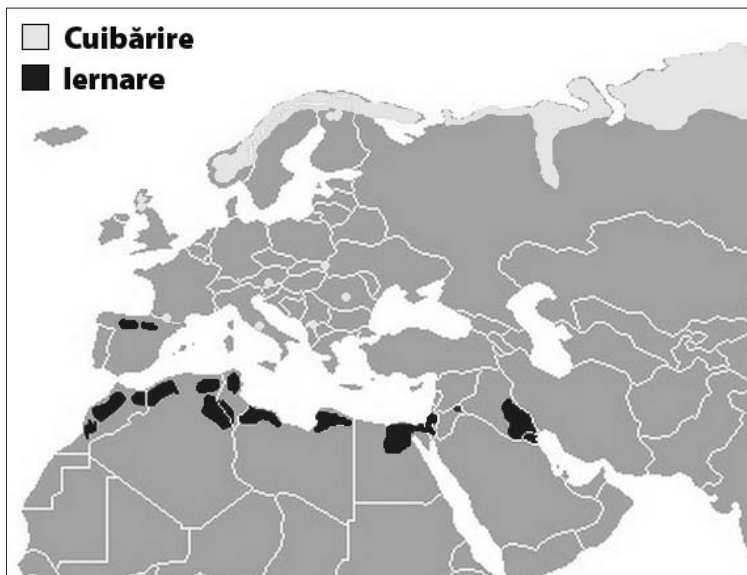
Mai avem prundărași de munte!?

Pârvulescu Lucian
Paul Molnar

Prundărașul de munte (*Charadrius morinellus*) este o specie caracteristică tundrei eurasiatice, iernând mai ales în nordul Africii și nordul Peninsulei Arabe. Insular și sporadic cuibărește pe continent în munții Asiei Centrale, Munții Urali, Pirinei, Alpi, Apenini, Pindului și Carpați, pe o linie care reprezenta cândva limita calotei glaciare. Cuibăritul în interiorul continentului este un relict glaciatic, fiind prezent pe unele platouri la peste 2000 m altitudine care mai păstrează caractere de tundră.

Datele istorice menționează cuibăritul speciei în golul alpin al munților înalți din țara noastră, cu predilecție în zona platoului de sub Vârful Cindrel (M-ții Sibiului - Carpații Meridionali). Între 1842 și 1968 există 23 de semnalări de ouă, pui și păsări mature, iar între 1970 și 1978 apare constant în fiecare an – afirmă Klemm și Kohl în 1988. Din Carpații României avem date despre prezența acestei specii în Negoveanu 1972 (2144 m); M-ții Bucegi 1967; Rodnei (Vârful Rebra, 2268 m) în 1958; Făgăraș - Valea Doamnei 1968 și 1969; zona Bâlea 1970 precum și în Retezat în apropierea Lacului Zănoaga în 1918. Datele despre cuibărit sunt vechi și există temerea ca astăzi să nu mai avem prundărași de munte clocitori în țara noastră.

În luna iunie 2007 am efectuat o deplasare în zona înaltă a Munților Cindrel (2244 m): Iezerele Cindrelului – Culmea Șerbota – Culmea Găujoarei, în speranța găsirii unor eventuale cuibare, investigații soldate

Răspândirea prundărașului de munte în Palearcticul de Vest

însă fără rezultatele așteptate. Considerăm că șansele de cuibărit în regiunea platoului de sub Vârful Cindrel sunt în prezent minime în special datorită deranjului uman. Acest impact negativ a devenit și mai accentuat datorită accesului în număr mare a motocicletelor de teren.

Așadar, ne putem pronunța cu certitudine asupra faptului că în această zonă, considerată odini-

oară tradițională, cuibăritul speciei nu a mai putut fi reconfirmată.

În zilele noastre prundărașul de munte poate fi considerat doar o specie de pasaj care apare la noi sporadic și în număr redus în timpul migrației.

Noi am văzut și fotografiat pe Grindul Letea (TL) un exemplar tânăr la data de 11 aprilie 2007. ■

Prundăraș de munte • Foto: Lucian Pârvulescu

Observația redactorului: Tomáš Bělka, ornitolog din Cehia ne-a adus la cunoștință faptul, că un coleg de al lui, V. Lemberk, la data de 18 iunie 2002 a observat

Tabăra pentru observarea migrației păsărilor răpitoare din Munții Măcinului – toamna 2007

Komáromi István

În anul 2007 s-a desfășurat pentru a șasea oară tabăra din Munții Măcinului organizată de către Grupul Milvus. Aceasta, ca și în anii precedenți a fost organizată cu scopul de a studia migrația de toamnă a păsărilor răpitoare. În afara speciilor de păsări răpitoare s-au adunat date despre toate speciile de păsări care migrează cu zbor planat (folosind curenții de aer ascendenți se rotesc pentru a câștiga altitudine, după care planează) dar s-au făcut și notițe zilnice despre toate speciile observate în zonă.

Tabăra s-a derulat între 20 august și 21 octombrie, având ca punct de observație tradiționalul loc de pe vârful Râioasa aflat pe Culmea Pricopanului. S-a încercat să se acopere toată perioada de migrație de toamnă a păsărilor răpitoare diurne, însă din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile din ultimele zile nu am reușit să adunăm date din toată perioada de migrație a subspeciei estice a șorecarului comun (*Buteo buteo vulpinus*). Metoda de observare și de înregistrare a datelor a fost similară cu cea din anii precedenți.

Voluntarii taberei au înregistrat în total 8.117 de exemplare de păsări răpitoare, acest număr fiind mai mic decât media anilor anteriori

un ex. de prundăraș de munte lângă lacul Lala din M-ții Rodnei. Comportamentul păsării trăda indicii conform căruia probabil cuibărea în zonă.

ori ce depășeșea sau era apropiat de cifra de 10.000. De asemenea și numărul speciilor de răpitoare (22) identificate a fost mai mic, lipsind acvila de stepă (*Aquila nipalensis*) și cea de câmp (*Aquila heliaca*), specii care au fost observate în fiecare dintre anii anteriori.

La fel ca și în anii precedenți, în cel mai mare număr 4335 de ex., 53,4 % din totalul de păsări răpitoare observate, a fost prezent subspecia estică a șorecarului comun (*Buteo b. vulpinus*), a cărui migrație s-a desfășurat de la mijlocul lui septembrie până la sfârșitul taberei, în număr mai mare fiind prezent însă în luna octombrie.

Cele mai multe păsări răpitoare, 2375 ex. au trecut peste punctul de observație în săptămâna a șaptea a taberei (1-7 octombrie), acest efectiv fiind compus în mare parte tot din subspecia estică a șorecarului comun 2192 ex., fiind urmată de uliul păsărar (*Accipiter nisus*) - 130 ex.

Efective importante, pe lângă șorecar au fost notate din următoarele specii: viespar (*Pernis apivorus*) - 1487 ex., acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*) - 1083 ex., uliu păsărar (*Accipiter nisus*) - 503 ex. și erete de stuț (*Circus aeruginosus*) - 258 ex. Numărul acestor cinci specii, care adunate la un loc dau cifra de 7666 reprezintă 94,4% din totalul speciilor observate.

În afară de păsări răpitoare am notat și în acest an toate celelalte specii specii migratoare cu zbor planat, dintre care menționăm barza albă (*Ciconia ciconia*) - 14.106 ex. și cea neagră (*C. nigra*) - 515 ex. care au fost prezente în număr

continuare în pag. 4

Cuibăritul la buhă lângă râul Tur

Szabó D. Zoltán

În Europa locurile de cuibărit ale buhei sunt cunoscute mai ales în zonele de deal și de munte. Deși aceste locuri de cuibărit se află mai ales în locuri ascunse, liniștite și greu accesibile, în mai multe cazuri au fost observate cuibărând în imediata apropiere a localităților (Cramp 1985; del Hoyo et al. 1999). Într-un studiu efectuat în una dintre zonele cu cea mai mare densitate de perechi cuibăritoare, din zona mediteraneană, s-a găsit ca factor important heterogenitatea habitatelor din zona de 1 km în jurul cuibului, adică un mozaic al terenurilor deschise și împădurite (Penteriani et al. 2001). Efectivele cuibăritoare din România au fost estimate ca fiind între 750-1000 de perechi (Tucker & Heath 2004), însă această estimare, în lipsa unor studii specifice publicate, poate fi incorectă. Tot în lipsa unor evaluări repetate este greu de apreciat evoluția în timp a efectivelor cuibăritoare.

Un exemplar adult de buhă a fost observat pentru prima dată în dimineața de 25 mai 2008, pe peretele de stâncă al unei cariere de piatră abandonate lângă localitatea Turulung, județul Satu Mare, în perimetrul Rezervației Râului Tur. Pe parcursul practicii de teren a studenților de biologie și ecologie din Cluj, între 7-13 iulie, ne-am oprit de mai multe ori în fața carierei și am constatat prezența a trei pui zburători. Păsările adulte nu au fost văzute deloc în această perioadă. Puii au fost vizibili pe perete numai în primele ore ale dimineții, după care s-au retras în locuri ferite de soare. Ultima observație a păsărilor a fost făcută la data de 26 iulie, împreună cu Márk-Nagy J. și Szodoray-Parádi F., când am văzut o pasăre tânără și una adultă. Deși ploua, am reușit să fac câteva înregistrări scurte despre o pasăre juvenilă (www.youtube.com/watch?v=gE_iRIIpro).

continuare în pag. 4

SPECII OBSERVATE

	20 - 26 August	27 Aug. - 2 Sept.	3 - 9 Sept.	10 - 16 Sept.	17 - 23 Sept.	24 - 30 Sept.	1 - 7 Oct.	8 - 14 Oct.	15 - 21 Oct.	TOTAL
<i>Pernis apivorus</i> - Viespar	9	984	389	97	6	2	0	0	0	1487
<i>Pandion haliaetus</i> - Uligan pescar	0	1	4	0	1	0	0	0	0	6
<i>Milvus migrans</i> - Gaie neagră	1	13	7	6	2	1	2	0	0	32
<i>Circaetus gallicus</i> - Șerpar	0	5	3	18	29	4	4	4	0	67
<i>Haliaeetus albicilla</i> - Codalb	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3
<i>Accipiter gentilis</i> - Uliu porumbar	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
<i>Accipiter nisus</i> - Uliu păsărar	2	2	6	17	53	121	130	112	60	503
<i>Accipiter brevipes</i> - Uliu cu picioare scurte	1	6	4	1	0	0	0	0	0	12
<i>Circus aeruginosus</i> - Erete de staf	18	53	66	51	45	11	8	1	5	258
<i>Circus cyaneus</i> - Erete vânător	0	0	0	0	0	0	11	5	16	32
<i>Circus macrourus</i> - Erete alb	1	4	5	2	3	6	1	1	1	24
<i>Circus pygargus</i> - Erete sur	11	18	21	3	1	4	0	0	0	58
<i>Circus pyg./mac.</i>	0	2	0	0	0	2	0	0	0	4
Erete nedeterminat - <i>Circus sp.</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
<i>Buteo buteo</i> - Șorecar comun	0	0	1	0	1	26	0	1	29	58
<i>B. b. vulpinus</i> - Șorecar comun estic	0	3	0	70	151	870	2192	839	210	4335
<i>Buteo rufinus</i> - Șorecar mare	0	0	0	1	0	5	2	0	0	8
<i>Aquila pomarina</i> - Acvilă țipătoare mică	0	0	13	291	648	120	9	1	0	1082
<i>Aquila clanga</i> - Acvilă țipătoare mare	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2
<i>Aquila pom./cla.</i>	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Acvilă nedeterminată - <i>Aquila sp.</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
<i>Aquila pennata</i> - Acvilă mică	0	7	8	2	13	0	0	0	0	30
<i>Falco tinnunculus</i> - Vânturel roșu	0	1	0	1	1	20	4	1	0	28
<i>Falco vespertinus</i> - Vânturel de seară	0	0	1	1	0	20	3	1	0	26
<i>Falco subbuteo</i> - Șoimul rândunelelor	0	2	8	2	2	17	2	0	1	34
<i>Falco cherrug</i> - Șoim dunărean	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
<i>Falco peregrinus</i> - Șoim călător	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3
Șoim neidentificat - <i>Falco sp.</i>	0	0	0	0	0	5	0	0	0	5
Specii de răpitoare neidentificate - <i>Rapaces sp.</i>	0	2	2	3	0	2	1	0	1	11
TOTAL	43	1103	538	566	957	1239	2375	972	324	8117

continuare din pag. 3

semnificativ. Considerăm, că datele adunate în perioadele de toamnă a celor șase ani de studiu sunt de ajuns să avem o imagine amplă asupra dinamicii migrației și speciilor păsărilor răpitoare care migrează în M-ții Măcin.

Pe lângă aceasta, problemele organizatorice întâmpinate în 2007, precum și numărul redus de voluntari prezenți ne-au determinat să luăm decizia, că în următorul sezon să mutăm tabăra într-o altă locație, la Bosfor, cu o perioadă de observare mai scurtă. ■

continuare din pag. 3

Perechea de buhă cuibărește probabil pentru prima dată în acest loc în ultimii 7-8 ani. Trebuie menționat însă că, deși este vorba de o pasăre de mari dimensiuni, din cauza penajului de camuflaj nu este ușor de observat chiar și pe un perete de suprafață mică. Cred că această cuibărire este interesantă din cauza faptului că în împrejurimile cuibului este în întregime zonă de câmpie (mai ales pășune și terenuri arabile), iar primele dealuri mai înalte ale Munții Oașului încep la o distanță de 8-10 km. Teritoriul unei perechi de buhă poate fi foarte extins (12-20 km²), însă în perioada creșterii puilor aceasta se concentrează la o zonă de 1-1,5 km² (Cramp 1985). Pentru a asigura cuibărirea și în anii următori este recomandat ca zona să fie strict protejată și să fie păstrat aspectul actual al carierei și al împrejurimilor. ■

Cramp, S. (1985) Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North America: The birds of the Western Palearctic. Oxford University Press, Oxford.

del Hoyo, J., Elliott, A. & Sargatal, J. (1999) Handbook of the Birds of the World. Vol. 5. Barn-owls to Hummingbirds. Lynx Edicions, Barcelona.

Penteriani, V., Gallardo, M., Roche, P. & Cazassus, H. (2001) Effects of landscape spatial structure and composition on the settlement of the eagle owl *Bubo bubo* in a Mediterranean habitat. *Ardea*, 89, 331-340.

Tucker, G. M. & Heath, M. H. (2004) Birds in Europe: their conservation status. BirdLife International, Cambridge.

Cartea IBA-urilor din România

Papp Tamás

Sub această denumire este mai cunoscută pentru ornitologi cartea care oficial se cheamă „Ariile de importanță Avifaunistică din România” – Important Bird Areas in Romania.

În continuare vă voi prezenta conținutul cărții și circumstanțele în care a apărut, acest articol nu este deci o recenzie despre carte, pentru că acest lucru trebuie scris de o persoană neutră, iar autorul prezentului articol este unul dintre autorii cărții.

Ce sunt de fapt IBA-urile sau AIA? Conform unei definiții „o rețea de arii de o importanță crucială pentru avifauna Globului, care, dacă primesc o protecție adecvată, pot asigura pe termen lung supraviețuirea speciilor de păsări și a întregului ecosistem din care ele fac parte.”

Faptul că devine o Arie de Importanță Avifaunistică nu conferă unei zone nici un statut oficial de protecție, și totuși, mai ales în cazul țărilor din UE, are o importanță deosebită pentru protecția naturii. Acesta datorită faptului că în UE fiecare țară are obligația de a desemna Ariile de Speciale pe baza Directivei Păsări, aceste zone făcând parte din rețeaua de arii protejate la nivel european, cunoscute sub denumirea Natura 2000.

Desemnarea corespunzătoare și protejarea acestor situri Natura 2000 poate asigura conservarea multor populații de păsări respectiv a habitatelor acestora, astfel ele devin una din cele mai importante unelte de protecția naturii din Uniunea Europeană. Din păcate majoritatea guvernelor din țările Uniunii Europene încearcă să evite desemnarea multor zone protejate, astfel de obicei desemnează mult mai puține arii decât ar fi necesar pentru protecția populațiilor de păsări

(Comisia Europeană a început procesul împotriva a 3 țări și a trimis avertizări la alte 8 pentru că nu au desemnat destule zone Natura 2000 pentru păsări). Pentru Comisia Europeană cea mai relevantă bază de date, pentru a verifica dacă statele membre au îndeplinit obligațiile Directivei Păsări și au desemnat destule arii, este lista Ariilor de Importanță Avifaunistică. Această relevanță puternică pentru protecția naturii a fost motivul pentru care Grupul Milvus a intrat în programul IBA, care a fost realizat până atunci de SOR.

Pentru puținii oameni care cunoșteau programul IBA pe vremuri, această carte va fi probabil o surpriză. Acesta pentru că – cartea la fel ca programul IBA – s-a schimbat

radical și multe zone cu o întindere mare au fost adăugate la lista siturilor. Arii importante din Transilvania și Dobrogea au ajuns pe lista siturilor, dar și în restul României am încercat să găsim cele mai importante arii pentru păsări. La desemnarea limitelor am avut grijă să includem nu numai zonele de cuibărit, dar și cele de hrănire, de aglomerare, etc. – astfel limitele ariilor nu se opresc la marginea pădurii, a lacului, etc. ci încearcă să acopere toate necesitățile speciilor. Acesta este o diferență majoră față de ariile protejate

clasice din România (parcuri naționale, naturale, etc.). Altă diferență, poate și mai importantă este faptul că aceste arii au fost desemnate în toate locurile unde, după cele mai bune cunoștințe actuale, sunt zone importante pentru păsări și nu numai în zonele unde (ex. în munți) probabil nu vor cauza probleme autorităților. Singurul criteriu de desemnare a fost existența unor populații de păsări și nici un alt criteriu – de ex. neincluderea zonelor unde sunt preconizate investiții majore, potențial dăunătoare naturii, ca regularizare de râuri, construirea de autostrăzi, de parcuri de eoliene, etc. – nu a fost luat în considerare.

În prima parte a cărții găsim un scurt istoric al programului, importanța ornitologică a României, metodele de selecție a propunerilor și criteriile utilizate în selecția siturilor. Urmează partea cea mai importantă – prezentarea Ariilor de Importanță Avifaunistică care au fost grupate pe regiuni (Transilvania, Moldova, Muntenia și Dobrogea) pentru o mai ușoară orientare. Despre fiecare arie găsim următoarele informații: căi de acces, procentul biotopurilor principale (pe baza Corine LandCover) respectiv lista speciilor și efectivele cuibăritoare (migratoare și cele care ierneză). La sfârșitul cărții găsim tabele plictisitoare dar folositoare despre statutul speciilor de păsări, pragurile criteriilor folosite în selecția AIA, respectiv tabelul cu lista siturilor și numărul de pagină pe care se găsește. Cele 78 de pagini color, care conțin hărțile siturilor, se găsesc la sfârșitul cărții înainte de bibliografia comprehensivă, de 13 pagini.

Deși prima ediție a apărut doar în toamna anului 2007, am considerat necesar să edităm o nouă ediție îmbunătățită și corectată în februarie 2008. Partea descriptivă a cărții se poate citi în două limbi – română și engleză (cu excepția descrierii căilor de acces la situri).

continuare în pag. 6

În perioada 4-6 Aprilie 2008 a avut loc la Uzlina (TL) cea de a V-a Conferință Internațională pentru Barza neagră (*Ciconia nigra*), la care din partea Grupului *Milvus* au luat parte Daróczy J. Sz. și Zeitz R. Reprezentanții organizației au prezentat și două lucrări referitoare la specia „Dinamica migrației de toamnă a berzei negre (*Ciconia nigra*) în Munții Măcinului între anii 2002-2007” și „Date preliminare privind distribuția și preferințele de habitat a populațiilor de berze negre cuibăritoare în România.” ■

Asemenea unei știri scurte referitoare la observațiile de gaie roșie (*Milvus milvus*) în România, publicate într-un număr anterior al revistei *Migrans*, dorim să facem public alte două observații mai vechi, dar care nu au fost publicate până în prezent.

La data de 17 iulie 1999 Botoș A., Daróczy J. Sz. și Zeitz R. au observat un ex. adult la pescăria Cefa (BH). Pasărea venea din direcția vest, iar ajunsă deasupra bălților a început să vâneze la înălțime joasă, iar după cca. 3 minute a dispărut în direcția NE. O altă observație provine de la Dr. Szabó J. care a observat și fotografiat specia între 5-18 Aprilie 2006 la heleșteele de la Sânpaul (HR). Sz. J. sen, D.J.Sz. ■

La data de 12 Septembrie 2008, Fülöp A. și Ölvedi Sz. au observat la pescăria de la Cipău (MS) șase exemplare de găște de semănătură (*Anser fabalis*). Efectuând sincronamente săptămânale regulate la aceste heleștee, cele șase păsări au fost observate de către mai mulți ornitologi și în data de 15, 19 respectiv 25 Septembrie tot pe același lac. Daróczy J. Sz. a reușit să facă și câteva fotografii doveditoare despre aceste păsări. Ca și cu câțiva ani în urmă, și cu această ocazie păsările aparțin neau subspeciei '*rossicus*', care are gâtul și ciocul mai lung decât specia nominală.

Specia apare rar în interiorul țării și se pare că la noi apar exemplare aparținând subspeciei sus menționate, care cuibărește în NV-ul Siberiei. F.A., Ö.Sz. ■

continuare din pag. 5

La realizarea publicației am folosit datele adunate pe teren de către peste 240 de ornitologi (nu numai din România), lista contribuitorilor se află la începutul cărții. Dorim să le mulțumim și pe această cale și sperăm să crească numărul acelor ornitologi din România, care pot furniza date bune și astfel să apară cât mai multe publicații despre pă-

sările României. Dorim să mulțumim Fundației pentru Parteneriat pentru că au recunoscut importanța editării urgente a cărții și împreună cu Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe au acordat un ajutor financiar la publicare.

Cartea poate fi cumpărată de la Asociația „Grupul *Milvus*” și de la SOR. ■

Programul „Monitorizarea Păsărilor Comune” în anul 2007

Szabó D. Zoltán

Programul realizat în parteneriat de Societatea Ornitologică Română, Grupul *Milvus* și Facultatea de Biologie și Geologie a Universității Babeș-Bolyai s-a dezvoltat considerabil în anul 2007. Deși realizarea unui sistem național de monitorizare a păsărilor, care acoperă toate habitatele majore și furnizează date reprezentative necesită încă mult timp, credem că rezultatele din 2007 deja pot constitui o bază reală pentru calcularea primelor indici care să reflecte schimbările în populațiile unor specii comune și larg răspândite. Însă, pentru ca aceste date să fie bine fondate din punct de vedere științific, este deosebit de important ca pătratele de monitorizare să fie observate regulat pe parcursul anilor următori.

Programul colectează date despre păsările comune din țară prin observatori voluntari. Pătratele de 2x2 km mărime sunt alese semi-aleatoriu și vizitate de două ori pe an, când observatorii notează speciile văzute sau auzite în 5 minute pe fiecare dintre cele 15 puncte. Descrierea detaliată a metodelor

și formularele utilizate se pot accesa pe pagina web a programului: <http://monitoring.sor.ro>.

În 2007 au sosit date din 61 pătrate de monitorizare de la 53 de observatori. Dintre acestea, 38 de pătrate au fost vizitate în ambele perioade, 11 pătrate numai în prima perioadă, iar 12 pătrate numai în a doua perioadă. Distribuția pătratelor monitorizate nu a fost uniformă. Au rămas în continuare mari suprafețe libere în mai multe regiuni ale țării (Figura 1.).

Suprafața pătratelor monitorizate reprezintă 0,102% (24400 hectare) din suprafața totală a țării. Dintre categoriile de habitate CORINE LandCover 2000, dominante sunt habitatele agricole, reprezentând 65,9% din suprafața totală monitorizată (Figura 2.). Comparând cu proporția habitatelor agricole la nivelul întregii țări (56%) aceasta înseamnă o mare supra-reprezentare. Față de anul trecut, a crescut proporția pădurilor acoperite de monitorizare: 20%, comparativ cu proporția la

nivelul țării care este 31%.

În cele trei categorii de observații au fost înregistrate 166 de specii, dintre care 151 de specii în cercul de 100 de metri, 100 de specii la distanță mai mare de 100 de metri și 137 de specii în zbor. Specia care a fost observată în fiecare pătrat de observație este ciocârliă de câmp. Ca frecvență este urmată de sfrânciocul roșiatic, graurul, pițigoiul mare, vrabia de câmp, coțofana, cucul, presura galbenă, cinteza și vrabia

de casă. Lista speciilor care au fost observate în cel puțin 30% din pătrate este prezentată în tabelul 1. Comparând cu lista speciilor observate în anul 2006 (bineînțeles ținând cont și de faptul că din primul an al programului dispunem de date din puține pătrate), se vede o echilibrare în compoziția speciilor aparținând diferitor tipuri de habitate, în special prin apariția speciilor de pădure.

continuare în pag. 8

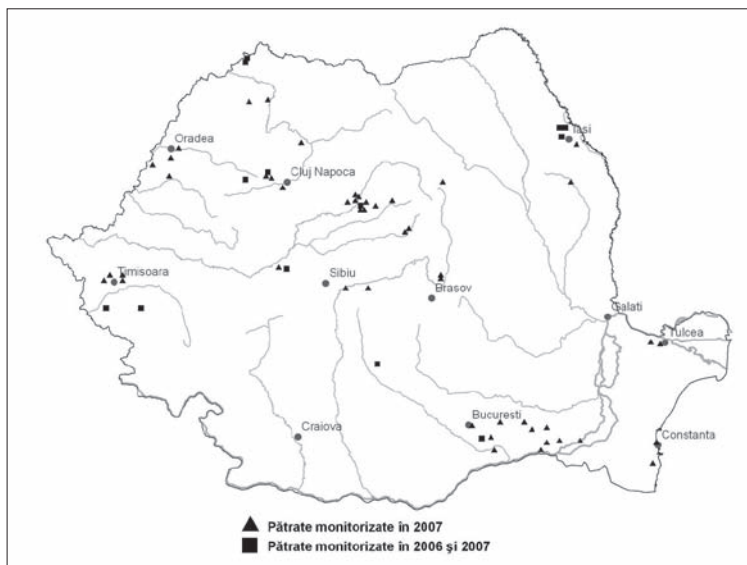

Figura 1: Harta României cu pătratele de 2x2 km monitorizate în 2007 și pătratele unde au fost repetate observațiile făcute în 2006

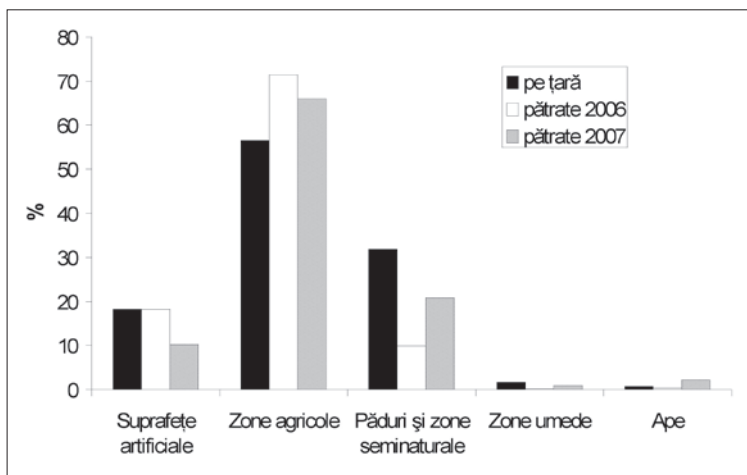

Figura 2: Categoriile de habitate principale CORINE la nivel de țară și proporția lor în pătratele de monitorizare în 2006 și 2007

Știri scurte

La data de 29. octombrie 2008, în cadrul Rezervației Ornitologice de la Satchinez (TM), Dehelean L. a observat și fotografiat un exemplar de alunar (*Nucifraga caryocatactes*). Pe lângă faptul că această specie nu este deloc caracteristică pentru zonele de șes, ea fiind întâlnită cu predilecție în zonele de munte, noutatea ar consta în adăugarea pe lista avifaunei acestei zone a încă unei specii accidentale pe care personalitățile care au studiat avifauna acestei rezervații, și anume Linția D. (Păsările din RPR - 1946, 1954, 1955), Kiss A. (Rezervația Ornitologică Satchinez - 2002) și Stănescu D. (Mlaștinile de la Satchinez - 2005) nu au semnalat-o și nu au citat în lucrările lor.

D.L. ■

La 1. noiembrie 2008, la marginea localității Chișineu-Criș (AR), Dehelean L. a observat o dumbrăveancă (*Coracias garrulus*). Aceasta este o înregistrare târzie a speciei pentru țara noastră, de obicei migrația la această specie petrecându-se deja până la sfârșitul lunii septembrie sau începutul lunii octombrie.

D.L. ■

La data de 21 aprilie 2008 lângă Mahmudia (TL) Kovács I. a observat un stârc de cireadă (*Bubulcus ibis*) în penaj de eclipsă care stătea pe un dig în apropierea unor cai. Un alt exemplar în penaj identic a fost observat și fotografiat de către Kelemen. A. M. la data de 25 august 2008 în vecinătatea satului Partizani (Delta Dunării). Pasărea stătea în apropierea unui canal. Pe când în trecut specia apărea foarte neregulat și rar în țara noastră, în ultima perioadă numărul observațiilor a crescut semnificativ, specia putând fi observată anual.

K.I, K.A.M. ■

Fluierarul sur (*Xenus cinereus*) poate fi considerat o specie de pasaj rară și ocazională despre care deținem doar puține observații.

În data de 16 iulie 2008 Hodor C. V. și Kelemen A. M. la bazinele de lângă localitatea Vadu (CT) au observat o pasăre adultă în penaj de vară. Despre acest exemplar s-au efectuat și fotografii doveditoare. Mai târziu, în același loc Fântână C. a mai putut observa acest exemplar, aducând noi dovezi fotografice.

K.A.M ■

Pe lacul de lângă localitatea Glodeni (MS), care face parte din complexul piscicol Fărăgău la data de 5 mai 2008 Kiss R. B. și Kovács I. a observat un grup de chirighițe cu aripi albe (*Chlidonias leucopterus*) format din 80 - 90 de exemplare. Deși specia este reprezentată de câteva exemplare pe aceste lacuri în perioada migrației de primăvară, un grup de asemenea mărime nu a mai fost întâlnit până în prezent. Pe lac, în afara chirighițelor cu aripi albe au mai fost observate și 40 - 50 de exemplare de chirighițe negre (*C. niger*).

K.I. ■

Pe malul Mării Negre, lângă Vama Veche (CT) la 21 septembrie 2008 Dehelean L. și Kovács I. au observat un exemplar de pesăruș cu trei degete (*Rissa tridactyla*) în penaj de adult. Pe timpul observației, pasărea avea un comportament de procurare a hranei după care și-a luat zborul în direcția nord.

În ultimii ani observațiile referitoare la prezența acestei specii la noi au devenit mai numeroase, fapt pentru care o putem considera mai mult o specie regulată de pasaj care apare totuși în număr mic și nu una cu apariție eratică.

K.I. ■

continuare din pag. 7

Mulțumiri

În primul rând dorim să mulțumim voluntarilor care prin munca lor au furnizat datele pentru acest proiect: Ambrus László, Arghius Viorel, Bădărău Dan, Baltag Emanuel-Stefan, Belényessy Sándor, Boboescu Iulian Zoltan, Bolboacă Lucian, Bőndi László, Chirilă Florin, Ciobanu Viorica, Coman Daniel, Csép Antal, Daróczy J. Szilárd, Deák Attila, Demeter László, Domșa Cristian, Dulgheru Alexandru, Fântână Ciprian, Fazekas Lóránd, Györbíró István Csaba, György Károly, Hegyi Barna, Ifrim Irina Elena, Iordache Daniela, Kecskés Attila, Kiss Réka, Kovács István, Lazăr Alin, Lungu Crisanta, Maer Viorel, Mestecăneanu Adrian, Mitrofan Magdalena, Moga Marian, Moise Marius-Lucian, Monica Ilie, Nagy Attila, Năstase Marius, Ölvedi Szilárd,

Papp Tamás, Pârău Liviu Gabriel, Pârvolescu Lucian, Petrovici Milca, Pricop Roberth István, Puran Ștefan Laurențiu, Puran Vasilica, Sándor D. Attila, Sebastian Bugariu, Seculici Bogdan, Slavinschi Ana-Beatrice, Stermin Alexandru Nicolae, Szabó D. Zoltán, Szabó Géza, Szabó József dr., Székely Paul, Török Annamária, Ulici Gabriel, Ursescu Bogdan, Uruci Călin, Vinersar Gheorghe, Vlăsceanu Marius, Zeitz Róbert. Hărțile și analiza GIS au fost realizate de Cristi Domșa iar baza de date de Nagy H. Beáta. Finanțarea programului în 2007 a fost asigurată de către Royal Society for the Protection of Birds (RSPB) și de Programul de Granturi Mici al Națiunilor Unite (GEF-UNDP). ■

Tabel 1. Lista speciilor de păsări cel mai frecvent observate din pătratele în cadrul programului "Monitorizarea Păsărilor Comune". Speciile sunt sortate în ordine descrescătoare a frecvențelor în cercul cu raza de 100 de metri.

Denumire științifică	100 m		100 +		În zbor	
	Frecvență (%)	Nr. indivizi	Frecvență (%)	Nr. indivizi	Frecvență (%)	Nr. indivizi
<i>Alauda arvensis</i>	100	387	23	70	44	264
<i>Lanius collurio</i>	93	248	11	15	41	125
<i>Sturnus vulgaris</i>	93	923	11	63	51	525
<i>Parus major</i>	87	233	13	11	34	107
<i>Passer montanus</i>	85	479	7	7	36	292
<i>Pica pica</i>	84	185	21	37	48	89
<i>Cuculus canorus</i>	79	108	39	98	30	49
<i>Emberiza citrinella</i>	77	161	13	17	30	67
<i>Fringilla coelebs</i>	69	225	13	29	28	121
<i>Passer domesticus</i>	67	1 040	5	88	34	558
<i>Turdus merula</i>	66	140	15	20	33	70
<i>Oriolus oriolus</i>	62	82	28	54	30	54
<i>Saxicola torquata</i>	59	88	3	3	16	29
<i>Sylvia atricapilla</i>	57	98	8	10	18	23
<i>Phylloscopus collybita</i>	56	95	13	12	21	48
<i>Erithacus rubecula</i>	52	93	3	3	16	34
<i>Sylvia communis</i>	51	89	3	4	21	28
<i>Miliaria calandra</i>	49	98	11	16	26	78
<i>Phasianus colchicus</i>	49	96	18	26	28	67
<i>Dendrocopos major</i>	48	65	8	5	20	26
<i>Coturnix coturnix</i>	43	83	7	7	25	47
<i>Motacilla alba</i>	41	68	5	6	16	31
<i>Streptopelia decaocto</i>	41	93	8	15	20	44
<i>Hirundo rustica</i>	39	260	7	44	51	586
<i>Saxicola rubetra</i>	39	48	2	2	11	21

Prima semnalare a șoarecelui săritor de pădure din Depresiunea Giurgeului

Hegyeli Zsolt
Daróczi J. Szilárd
Kecskés Attila
Oláh Zoltán

La data de 3 mai 2008 un exemplar de șoarece săritor de pădure (*Sicista betulina*) a fost capturat de către membrii Asociației pentru Protecția Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus” în partea sudică a depresiunii Giurgeului. Această semnalare reprezintă al 9-lea exemplar doveditor și a 6-a locație cunoscută a speciei din România. Exemplarul capturat este un mascul adult, având datele biometrice foarte apropiate de acele ale altor exemplare cunoscute din țară. Locul capturării se află la o altitudine de 768 m, habitatul fiind o pajște de turbărie cu mestecăcăn (*Betula pendula*).

Acest micromamifer cu o înfățișare tipică poate fi ușor deosebit de șoarecii asemănători pe baza taliei mici și a spatelui dungat. Cel mai ușor ar putea fi confundat cu juvenilul de șobolan de câmp (*Apodemus agrarius*), care poate trăi în habitate asemănătoare, însă acesta din urmă are lungimea cozii mai mică decât cea a corpului, pe când șoarecele săritor de pădure are lungimea cozii cca. 1½ din lungimea corpului și, caracteristic genului *Sicista* îi lipsește și „brazda mandibulară”. Dunga lată de pe spate, cât și tarsul mai lung îl deosebesc și de specia înrudită, șoarecele săritor de stepă (*Sicista subtilis*), acesta având dunga îngustă și întreruptă în zona gâtului.

Șoarecele săritor de pădure este o specie caracteristic boreomontană, aria

Șoarece săritor de pădure • Foto: Kun Csaba

sa de distribuție incluzând zona de taiga a Asiei respectiv Europa de Nord și de Est. În munții Tatra specia are relativ multe semnalări, aici distribuția sa este în legătură cu populația compactă din nord, și probabil și cu cea din Carpații Orientali, unde se întinde și limita sudică a arealului său. Pe marea sa arie de răspândire specia este prezentă în multiple habitate. Astfel s-a găsit deja în fâgete, molidișuri, anișiuri tinere, păduri de turbărie, fânețe umede dar și pe pajiști alpine. Conform datelor din România, până în prezent a fost semnalat numai din habitate de pădure și din tăieturi.

Statutul speciei în România este slab cunoscut, până acum având foarte puține date. Începând de la descoperirea sa din 1962 în M-ții Bucegi, a fost capturat numai de 4 ori în masivele Rodnei, Ceahlău, Rarău și Bucegi, ultima dată în 1996. Deși acest rozător este oficial considerat un membru a faunei de mamifere a României din 1962, prima sa semnalare datează din 1943, când Éhik Gy. și Loksa I. au colectat 2

exemplare la Stânceni (defileul superior al Mureșului). Aceste exemplare se găsesc în colecția de mamifere a Muzeului Maghiar de Istorie Naturală din Budapesta.

Deși are un statut global favorabil (în Lista Roșie IUCN 2008 este menționat în categoria „nepericlitat”), subpopulațiile sale ca cele din Carpați pot fi vulnerabile sau chiar periclitate. Conform Convenției de la Berna și legii care o ratifică (Legea 13/1993) acest mamifer este strict ocrotit; în Directiva Habitare a Uniunii Europene figurează ca specie de interes comunitar care necesită ocrotire strictă, iar în Legea 462/2001 este menționat într-o categorie similară.

După opinia noastră există mari șanse ca șoarecele săritor de pădure să fie găsit în diferite puncte ale Carpaților Orientali, însă modul de viață ascuns și dificultatea prinderii speciei cu capcane îngreunează mult acest lucru. ■

Programul de monitorizare a efectivelor de iernare a păsărilor răpitoare: rezultatele din primii doi ani

Kovács István

Dezvoltarea agriculturii, cum ar fi trecerea de la metodele tradiționale la agricultura intensivă cu monoculturi, dezvoltarea infrastructurii, a turismului și a schimbărilor climatice, pot avea efecte

semnificative asupra viețuitoarelor, așadar și asupra păsărilor. Din acest motiv este foarte importantă urmărirea schimbărilor efectivelor cuibăritoare, migratoare și a celor care ierneză la noi, care dă posibilitatea sesizării din timp a efectelor negative și totodată luarea unor

măsuri de protecție corespunzătoare. Momentan în România există trei programe de monitorizare pe bază de voluntariat: „Recesământul de Iarnă a Păsărilor Acvatice”, „Programul de Monitorizare a Speciilor Comune” respectiv

continuare în pag. 10

„Programul de Monitorizare a Efectivelor de Iernare al Păsărilor Răpitoare”. Primele două programe sunt coordonate de către Societatea Ornitologică Română în parteneriat cu Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus” și Universitatea Babeș-Bolyai, iar cel din urmă de către Asociația „Grupul Milvus”.

Programul de Monitorizare a Efectivelor de Iernare al Păsărilor Răpitoare a fost început în 2006 ca o continuare a unei inițiative mai vechi. Scopul proiectului este urmărirea pe termen lung a schimbărilor efectivelor de iernare a răpitoarelor în România. Metodologia constă din două ieșiri de teren în fiecare iarnă pe aceleași trasee, iar observațiile sunt repetate timp de mai mulți ani. Pentru efectuarea ieșirilor de teren, voluntarii au la dispoziție un interval de 10 zile. Traseul este selectat împreună cu coordonatorul programului și trebuie parcurs pe jos.

În cei doi ani ai programului am primit date din 45 de trasee parcurse, din care, în 38 observațiile au fost repetate cel puțin odată. Din păcate distribuția traseelor nu este uniformă pe teritoriul țării: 28 de trasee se află în Podișul Transilvaniei, 3 în Câmpia de Vest, 6 în Moldova, 5 în Dobrogea (dintre care 4 în Delta Dunării) respectiv 3 în Muntenia. Sperăm că în viitor acest procent se va echilibra.

Totalul speciilor observate în fiecare perioadă de observație este prezentat în tabelul alăturat. Trebuie menționat însă, că numerele prezentate în acest tabel nu reflectă dinamica reală a efectivelor, deoarece unele trasee nu au fost parcurse de fiecare dată, s-a schimbat proporția distribuției traseelor pe regiuni și între timp a crescut și numărul traseelor parcurse. Dintre regiunile sus menționate în general cele mai multe păsări răpi-

toare au fost recenzate în Podișul Transilvaniei (în medie 2,74 exemplar/km), iar dintre trasee cele mai multe păsări au fost înregistrate pe cele trei aflate între Reghin și Târgu Mureș, de-a lungul râului Mureș (6,1 ex/km). Cele mai puține răpitoare au fost în Moldova (0,66 ex/km), care rămâne cu mult în urma celorlate patru regiuni ale țării de unde ne-au fost trimise date.

Am analizat și distribuția speciilor pe regiuni, însă rezultatele trebuie tratate cu o oarecare rețineră, deoarece cantitatea mică de date nu ne permite analiza statistică. Șorecarul comun (*Buteo buteo*) a fost cel mai abundent în Podișul Transilvaniei, dar a fost prezent în număr reprezentativ de mare și în Banat și în zona de deal a Munteniei. În Moldova și Dobrogea numărul exemplarelor observate la această specie a fost foarte scăzut. Vânturelul roșu (*Falco tinnunculus*) a fost mult mai abundent, pe când uliul păsărar (*Accipiter nisus*)

puțin mai abundent în Câmpia de Vest decât în restul regiunilor, unde distribuția celor două specii era destul de uniformă. În cazul eretelui vânăt (*Circus cyaneus*) și a uliului porumbar (*Accipiter gentilis*) nu se remarcă diferențe mari între regiuni. Codalbul (*Haliaeetus albicilla*), acvila țipătoare mare (*Aquila clanga*), eretele de stof (*Circus aeruginosus*) respectiv șoimul călător (*Falco peregrinus*) deși au fost observate și în alte locații, în număr semnificativ au fost prezente numai în Delta Dunării.

Un studiu de doar doi ani nu este suficient și nu ne permite tragerea multor concluzii despre dinamica efectivelor. În iarna anilor 2006/2007 au fost observați mai mulți șorecari comuni și vânturei roșii în perioada din februarie decât în perioada din decembrie. În iarna următoare numărul șorecarilor a scăzut semnificativ în a doua perioadă față de prima. Acest fenomen este probabil în corelație

Numărul păsărilor răpitoare observate în diferite etape ale programului

Specia	Dec. 2006	Febr. 2007	Dec. 2007	Febr. 2008
Codalb (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	4	16	28	24
Acvilă țipătoare mare (<i>Aquila clanga</i>)		6	7	5
Acvilă de munte (<i>Aquila chrysaetos</i>)			2	1
Șorecar comun (<i>Buteo buteo</i>)	525	572	492	488
Șorecar încălțat (<i>Buteo lagopus</i>)	1	2		1
Șorecar mare (<i>Buteo rufinus</i>)		3	1	
Șorecar nedeterminat (<i>Buteo sp.</i>)			4	2
Uliu porumbar (<i>Accipiter gentilis</i>)	16	4	12	11
Uliu păsărar (<i>Accipiter nisus</i>)	22	24	26	24
U. porumbar/păsărar (<i>A. gentilis</i> / <i>A. nisus</i>)			1	
Erete vânăt (<i>Circus cyaneus</i>)	9	21	28	20
Erete alb (<i>Circus macrourus</i>)		1		
Erete de stof (<i>Circus aeruginosus</i>)	14	12	25	34
Vânturel roșu (<i>Falco tinnunculus</i>)	20	34	22	28
Șoim de iarnă (<i>Falco columbarius</i>)	1	1	3	2
Șoim călător (<i>Falco peregrinus</i>)	1		6	4
Răpitor nedeterminat (<i>Rapaces sp.</i>)		1	1	2
Total răpitoare observate	613	697	658	646
Total lungime trasee	244.54	275.47	354.19	389.5
Răpitoare/km	2.51	2.53	1.86	1.66

cu asprimea iernii: prima iarnă era mult mai caldă ca media și lipsită aproape în totalitate de zăpadă, astfel șorecarii și vântureii s-au întors mai devreme în apropierea teritoriilor de cuibărit sau nici nu s-au deplasat pe perioada iernii. Următoarea iarnă a fost în general mai rece, cu zăpadă, care pe de o parte a putut cauza o mortalitate mai ridicată, pe de altă parte a făcut ca păsările să migreze și să se întorcă mai târziu pe teritoriile de cuibărit.

Succesul programului depinde de doi factori importanți: un număr cât mai mare de participanți, respectiv repetarea observațiilor. Fără îndeplinirea acestor două cerințe nu va fi posibil interpretarea datelor pe scară largă. Astfel așteptăm participarea voluntarilor care au posibilitatea de a parcurge un traseu de două ori în fiecare iarnă, și de a repeta observațiile timp de mai mulți ani. Iarna aceasta prima ieșire pe teren trebuie efectuată în perioada 29 noiembrie - 7 decembrie, iar cea de a doua între 7 - 15 februarie. Traseele vor fi selectate împreună cu participanții care vor primi și metodologia, precum și harta traseului. Cei care doresc să participe în program sunt rugați să-l contacteze pe Kovács István la adresa de e-mail istvan.kovacs@milvus.ro până la data de 15 noiembrie pentru prima ieșire sau 20 ianuarie pentru cea de a doua.

În final am dori să mulțumim tuturor participanților care au luat parte la această activitate, cu speranța că vor contribui în continuare la succesul programului. ■

S-a încheiat proiectul de educație ecologică în județul Mureș finanțat de AFM

**Papp D. Judith
Kelemen Katalin**

În perioada octombrie 2007 – octombrie 2008, Grupul de Lucru de Educație Ecologică al Grupului Milvus a derulat proiectul intitulat *“Program sistematic de educație ecologică în județul Mureș, prin pedagogia durabilității”*, finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu. Grupele țintă în acest proiect au fost copiii din grădinițe și clasele I-IV, precum și dascălii acestora. Ne-am orientat spre această clasă de vârstă fragedă fiindcă pe baza experiențelor noastre din anii anteriori și pe baza experiențelor din străinătate ne-am dat seama că acești copii pot fi influențați și pot fi îndrumați cel mai ușor pe „calea” cea bună de a îndrăgi și de a ocroti natura. În acest proiect, am combinat educația ecologică convențională cu pedagogia durabilității.

Toate obiectivele propuse în proiect au fost atinse, adică:

- am susținut 240 de prezentări: timp de 10 luni, sistematic, lunar câte o prezentare la cele 24 de grupe ținte (în total aprox. 570 de copii). Tematicile erau preponderent din lumea păsărilor, dar am realizat și o prezentare despre CITES și una despre amprenta ecologică. Fiecare prezentare PowerPoint s-a finalizat cu o activitate practică, un joc diferit în funcție de vârsta copiilor, prin care am dorit să întărim unele informații din cadrul prezentării.

- pentru 20 de grupe am organizat două excursii de câte o zi, la Școala Codrului din Rigmani, comuna Neaua. În excursiile de toamnă, copiii au avut ocazia să învețe tainele coacerii pâinii și să viziteze Muzeul Satului din Sinsimion, precum și ferma tradițională de aici (bivoli, curci și curcani, porci de Mangalița, găște, rațe). În funcție de condițiile meteo, unele grupe norocoase au urcat la

locul taberei, unde s-au prins și s-au inelat păsări. În excursiile de primăvara, copiii au vizitat un apicultor din Neaua, un potcovar din Ghinești și unele grupe au avut ocazia să treacă și pe la sculptorul în lemn.

- în lunile aprilie-mai, am organizat un curs de perfecționare sub denumirea *“Cu păsări pentru durabilitate”*, curs dedicat cadrelor didactice din învățământul preșcolar și școlar primar, unde le-am arătat persoanelor interesate cum am predat noi, ce metode am folosit pentru o mai bună înțelegere a noilor noțiuni. Cursul a fost susținut separat în limba română și maghiară și a constat dintr-o serie de câte 5 sesiuni. Cele 115 de educatoare și învățătoare înscrise la curs, în final au beneficiat de o excursie în Școala Codrului, unde au avut ocazia să vadă ce oportunități poate asigura Grupul Milvus, dacă sunt interesați în viitor de excursie pentru grupele proprii. Scopul cursului a fost trezirea interesului pedagogilor pentru dezvoltarea durabilă, precum și ambiționarea și pregătirea cadrelor didactice pentru a susține ele însele activități de același gen cum am predat și noi. Pentru a ușura munca lor și pentru a ajuta pe cei mai mici în identificarea speciilor, am editat o serie de publicații:

1. Posterul despre hrănirea păsărilor în timpul iernii, cum și cu ce trebuie să le hrănim, care păsări ne pot vizita iarna hrănitorea.

2. *„Miniatlasul viețuitoarelor”* din zonele deluroase ale Transilvaniei – este dedicat mai ales copiilor, dar și iubitorilor de natură amatori. Cuprinde cele mai caracteristice 353 de specii de animale și plante pe care le putem întâlni în regiunea mai sus amintită.

3. *„Îndrumarul metodologic pentru predarea durabilității”*, intitulat tot *“Cu păsări pentru durabilitate”* – un ghid adresat cadrelor didactice, care cuprinde toate informațiile pe care le-am predat de-a lungul prezentărilor.

4. Ilustrarea ciclului de prezentări – un toolkit, o colecție de fotografii, care vine în completarea ghidului, al îndrumarului metodologic.

Un alt obiectiv din proiect a fost

continuare în pag. 12

Specii declarate dispărute și redescoperite și specii recent descoperite (partea I)

Realizat și adaptat de către
Daróczy J. Sz.

În vara acestui an s-a redescoperit în Indonesia o populație de câteva exemplare al unui cacadu considerat dispărut. Cercetătorii de la Indonesian Parrot Project au făcut această descoperire al subspeciei cacaduului cu moț galben denumit Cacaduul-Abbott (*Cacatua sulphurea abbotti*) într-un colț retras al insulei Masalembu. Rezultatele cercetărilor din 1990 au ajuns la concluzia că populația ar putea fi de aproximativ 5-10 de specimene. De atunci nu a venit nici o informație despre prezența acestei subspecii, astfel fiind declarat extinct. În ciuda redescoperirii ei din 2008, Cacaduul-Abbott rămâne cel mai rar papagal din lume. Asemenea celorlalte subspecii al cacaduului cu moț galben și aceste păsări sunt mult periclitate de comerțul ilegal de animale. Echipa de cercetare depune un efort deosebit și elaborează progra-

me ample de conservare în vederea salvării acestor păsări.

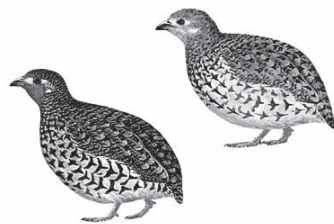
O specie de prepeliță de tufiș (*Perdicula manipurensis*) care a fost declarată dispărută, a fost redescoperită după aproape 75 ani. Specia a fost observată de către un ornitolog în iunie 2006 în statul Assam din India de Nord. Această specie este foarte puțin cunoscut și pe bună dreptate a fost considerat extinct, fiindcă ultima observație se datăază din 1932 din statul Manipur din nord-vestul Indiei. Specia a fost descrisă de către Allan Octavian Hume, pe baza exemplarelor provenite din 1881 tot din Manipur. Arealul prepeliței de tufiș este foarte restrâns și se limitează doar la câteva state cu suprafețe mici cum sunt Bengalul de Vest, Assam, Nagaland, Meghalaya și Manipur. După redescoperire, specia a intrat din categoria extinct în cel vulnerabil. De regulă se poate întâlni în perechi sau grupuri mici care numără 4-12 exemplare, preferând terenurile deschise cu tufe răsfrate și ierburi înalte.

În Parcul Național Emas din Brazilia s-a redescoperit o specie endemică (*Conothraupis mesoleuca*) considerată dispărută. Specia se cunoștea mai înainte doar pe baza unui mascul care a fost colectat în Mato Grosso, Brazilia, în luna august 1938. Timp îndelungat

nu a venit nici un semn care să confirme prezența speciei, fapt care a dat loc unor speculații în rândul cercetătorilor ca acel exemplar ar fi fost doar un specimen aberant dintr-o specie asemănătoare *C. speculigera*, mai larg răspândit în America de Sud. În anul 2003 însă D. Buzzetti a avut posibilitatea de a observa această pasăre într-o pădure de galerie din parcul național. După această regăsire specia a mai fost văzută de șase ori în patru locuri diferite. Raritatea acestei păsări este confirmat și de faptul că între observații a trecut mult timp. Populația actuală este apreciată la 50-200 de indivizi, fapt pentru care a intrat pe lista păsărilor critic amenințate. ■

Surse:

www.mapress.com, www.worldtwitch.com, www.cityparrots.org, www.birdlife.org.

continuare din pag. 11

organizarea unei tabere la Rigmani în lunile iunie-iulie 2008, unde au participat elevi mai mari, din clasele IV-VIII, din Tg.-Mureș, Pănet, Dumbrăvioara și Saschizd. Participanții au fost cazați în iurte. Ca parte integrantă a taberei, a funcționat și un punct de inelare a păsărilor, copiii având ocazia să intre în contact direct cu păsările – o experiență unică care poate influența definitiv atitudinea tinerilor față de natură. În afară de ornitologie, ne-am ocupat și de cunoașterea tradițiilor, dintre care sculptura în lemn a avut un mare succes. Elevii au participat la diferite discuții libere, despre amprenta ecologică, despre astronomie, despre ursul brun, au vizitat un bărbog de urs, au învățat cum se colectează și cum se determină o plantă, au vizitat Muzeul Satului din Sânsimion și ferma tradițională de aici. În afară de aceste activități, am jucat diferite

Curs de educare și prezentări pentru cadre didactice

jocuri ecologice: de orientare după miros, de observație, de camuflaj, războiul numerelor desfășurat în pădure (renumitul joc "catch the flag") care se bazează pe cinste și onoare (aveam copii care încercau să trișeze...). Au mai participat la diferite jocuri de încredere, de reținerea numelui, iar pentru cei interesați le-am asigurat echipament pentru tir cu arcul. ■

Migrans

Publicația Asociației pentru Protecția
Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus”
Apare la fiecare trei luni

Redactor:

Daróczy J. Szilárd

Echipa de redacție:

Hegyeli Zsolt, Sos Tibor

Tehnoredactor:

Farkas Sándor

Corectură lingvistică:

Manci Cosmin Ovidiu

Adresa:

Op. 3, Cp. 39

504620 Tg.-Mureș, România

Tel/fax: (+4) 0265 264726

E-mail: office@milvus.ro

Web-site: www.milvus.ro

ISSN 1454-0290